

رکوردزنی تولید گاز از پارس جنوبی با تکیه بر توان داخلی



اکنون ظرفیت برداشت گاز غنی ایران در پارس جنوبی به ۶۳۰ میلیون مترمکعب در روز افزایش یافته و با راه اندازی سکوه‌های باقی مانده فاز ۱۳ این ظرفیت از مرز ۷۰۰ میلیون مترمکعب در روز عبور می‌کند.

پارس جنوبی را می‌توان یکی از نقاط قوت صنعت نفت کشور در شرایط تحریم‌های غیرقانونی آمریکا دانست، تأمین بالغ بر ۷۰ درصد گاز مورد نیاز مشترکان خانگی و تجاری در فصول سرد سال، جایگزینی گاز با فرآورده نفتی در سبد سوخت نیروگاه‌ها، صنایع و به دنبال آن افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی به ویژه گازوئیل، نفت سفید، سوخت جت و گازمایع، افزایش عرضه خوراک اتان و متان به پتروشیمی‌ها و به تبع آن افزایش تولید و صادرات محصولات مختلف پلیمری و پتروشیمیایی، افزایش صادرات گاز به کشورهای همسایه، تأمین خوراک میعانات گازی پالایشگاه ستاره خلیج فارس، افزایش تولید بنزین و توقف واردات این محصول استراتژیک نفتی و ... همگی نشانه‌هایی بوده که اهمیت و جایگاه پارس جنوبی در اقتصاد ایران را به رخ می‌کشد.

سبقت ایران از قطر در بزرگترین میدان گازی جهان

آمارهای رسمی وزارت نفت حاکی از آن است که هم اکنون ظرفیت برداشت گاز غنی ایران در پارس جنوبی به ۶۳۰ میلیون مترمکعب در روز افزایش یافته و با نصب و راه اندازی سکوه‌های باقی مانده فاز ۱۳ پارس جنوبی این ظرفیت از مرز ۷۰۰ میلیون مترمکعب در روز عبور می‌کند.

بد نیست بدانید که قطر با وجود مشارکت شرکت‌های بزرگ و چند ملیتی جهان از آمریکا و اروپا اما ظرفیت تولید گاز غنی در بخش شیخ نشین میدان به حدود ۵۷۰ میلیون مترمکعب در روز رسیده به عبارت دیگر امروز ایران در ظرفیت برداشت گاز پارس جنوبی از قطر سبقتی ۶۰ میلیون مترمکعبی در روز گرفته و این نرخ به زودی به ۱۳۰ میلیون مترمکعب در روز افزایش می‌یابد.

از سوی دیگر، ایران برای مصرف گاز تولیدی پارس جنوبی درحالی گزینه‌های مختلفی همچون تأمین سوخت نیروگاه‌ها و صنایع، صادرات به کشورهای همسایه، تزریق به مخازن نفت، ذخیره سازی در مخازن زیرزمینی «شوریجه خراسان و سراجیه قم» و تأمین خوراک صنایع پتروشیمی را روی میز دارد، اما قطر با محدودیت‌های متعددی برای مصرف گاز پارس جنوبی روبرو بوده زیرا بخش قابل توجهی از گاز را صرف تولید ال. ان. جی می‌کند که محدودیت‌های قیمتی موانع متعددی را پیش روی قطر برای تولید بیشتر از این میدان مشترک گازی را ایجاد کرده است.

در این راستا حتی اخیراً مقامات نفت و گاز قطر از توقف و تعلیق توسعه پارس جنوبی به دلیل سقوط آزاد قیمت جهانی و منطقه‌ای ال. ان. جی به دنبال انتشار ویروس کرونا خبر داده، اما در بخش ایرانی توسعه حتی در سخت‌ترین شرایط تحریم‌های غیرقانونی متوقف نمانده است.

رکورد تولید گاز زده شد / انحصاری که در اوج تحریم‌ها شکست

رکورد نصب سکوهای گازی این میدان مشترک با قطر هم به سال ۹۷ بازمی‌گردد، زمانی که در اوج تحریم‌ها، وزارت نفت با اعتماد به بخش داخلی ساخت ۱۰ سکوی پارس جنوبی را بر عهده قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (ص) گذاشت؛ به طوری که پارسال ۶ سکوی گازی در خلیج فارس نصب و در مدار بهره برداری قرار گرفت.

۱۰ شهریور سال گذشته فرمانده سابق قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (ص) در ارتباط با ساخت ۱۰ سکوی پارس جنوبی توسط شرکت صنایع دریایی ایران (صدرا) گفت: تکنولوژی ساخت این سکوها تا پیش از این در دست آمریکا و کشورهای اروپایی بود که اکنون با توانمندی متخصصان داخلی این امر بومی‌سازی شده و ایران به زمره محدود کشورهای با قابلیت ساخت سکوی میدان‌های گازی پیوسته است. کار ساخت این ۱۰ سکو تا پایان امسال به اتمام می‌رسد و در موقعیت‌های مدنظر در خلیج فارس استقرار و نصب می‌شود.

توسعه پارس جنوبی کلید خورد

توسعه پارس جنوبی توسط ایران از سال ۱۳۷۶ آغاز شد و این در حالی است که طرف قطری سال‌ها قبل از فرصت هشت سال جنگی که رژیم بعث عراق به جمهوری اسلامی ایران تحمیل کرد، توسعه این میدان مشترک گازی را با مشارکت شرکت‌های بزرگ و چند ملیتی جهان کلید زده بود.

نخستین برداشت گاز ایران از پارس جنوبی سال ۱۳۸۱ به میزان ۱۲ میلیارد مترمکعب (تجمعی سالانه) آغاز شد و درحالی که توسعه این میدان مشترک با مشکلات و چالش‌هایی همچون اعمال تحریم‌های گاه و بیگاه همراه بود، اما ظرفیت برداشت گاز در سمت ایرانی پارسال به ۱۹۳ میلیارد مترمکعب افزایش یافت و پیش‌بینی می‌شود ظرفیت برداشت تجمعی گاز غنی ایران از این میدان مشترک تا پایان سال جاری با ثبت رکوردی جدید از مرز ۲۳۰ میلیارد مترمکعب افزایش یابد.

پرونده توسعه فراساحل پارس جنوبی بسته شد

آمار رسمی حاکی از آن است که از سال ۱۳۷۶ تاکنون توسعه پارس جنوبی در دو بخش پالایشگاه‌های ساحلی و تأسیسات فراساحلی فراز و فرودهای مختلفی را پشت سر گذاشته به طوری که فشار تحریم و محدودیت‌های خارجی منجر به بی‌نیازی در طراحی و ساخت تجهیزات و تأسیسات مورد نیاز در مسیر توسعه این میدان عظیم گازی شده است.

در شرایط فعلی ایرانی‌ها در طراحی، ساخت، نصب، راه‌اندازی و بهره‌برداری انواع سازه‌های دریایی شامل سکو، جکت «پایه سکو»، خطوط لوله زیردریایی، حفاری چاه‌های دریایی، تجهیزات سرچاهی، تعمیر و تأمین خدمات جانبی پایه‌ها، تعمیرات سکوها و ... به طور کامل بی‌نیاز شده و حتی نیاز به حضور یک شرکت خارجی در این بخش هم نیست.

بر این اساس، در طول ۲۲ سال گذشته تاکنون ۳۴ سکوی گازی، ۳۱۲ حلقه چاه و سه هزار و ۲۰۰ کیلومتر خطوط لوله زیردریایی در بخش فراساحلی توسعه فازهای مختلف پارس جنوبی نصب یا حفاری شده که پیش‌بینی می‌شود در صورت مساعد بودن شرایط آب و هوایی خلیج فارس تا پیش از پایان اسفندماه امسال دو سکوی ۲۵۰۰ تنی باقی مانده فاز ۱۳ پارس جنوبی نصب و راه‌اندازی شوند که در این صورت پرونده توسعه بخش فراساحلی این میدان مشترک گازی موقتاً بسته می‌شود و باید منتظر بود که توسعه فراساحلی فاز ۱۱ پارس جنوبی با هدف فشارافزایی گاز آغاز شود.

راه‌اندازی ۵۰ ردیف شیرین‌سازی گاز در پالایشگاه‌ها

در کنار توسعه بخش فراساحلی پارس جنوبی در حوزه طراحی و ساخت پالایشگاه‌های گاز ساحلی هم تاکنون ۵۰ ردیف شیرین‌سازی گاز در عسلویه و کنگان ساخت و در مدار بهره‌برداری قرار گرفته است که بالاترین رکورد راه‌اندازی ردیف‌های شیرین‌سازی گاز پالایشگاه‌های پارس جنوبی به سال ۱۳۹۳ با راه‌اندازی ۱۰ ردیف شیرین‌سازی گاز

ترش و غنی بازمی گردد.

نگاهی به وضعیت فعلی توسعه پارس جنوبی نشان می‌دهد که با نصب و بهره برداری سکوه‌ای فاز ۱۳ و پالایشگاه ساحلی فاز ۱۴ پارس جنوبی، ایران از توان و ظرفیت تولید روزانه بالغ بر ۷۵۰ میلیون مترمکعب گاز غنی برخوردار می‌شود. علاوه بر این، ظرفیت تولید میعانات گازی به بیش از یک میلیون بشکه در روز، پروپان و بوتان «گازمایع» به عنوان سوخت یا خوراک پتروشیمی‌ها به ۱۰ میلیون و ۶۵ هزار تن در سال، خوراک اتان صنایع پتروشیمی (با احتساب پتروشیمی پارس، فاز اول پتروشیمی بوشهر و طرح استحصال اتان فاز ۱۲) به بیش از ۱۴ میلیون تن در سال و گوگرد به چهار هزار و ۹۵۰ تن در روز افزایش می‌یابد.

آمارهایی که از سوی وزارت نفت ارائه شده نشان می‌دهد که از سال ۱۳۸۱ تاکنون، بالغ بر ۱۵۰۰ میلیارد مترمکعب گاز از پارس جنوبی برداشت شده که ارزش این گاز غنی و سایر محصولات گازی حدود ۲۷۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود.